

MÖTESPLATS INFÖR FRAMTIDEN

Borås 2-3 oktober 2002

Annelie Janred, Lindholmenbiblioteket, Göteborg
Elisabeth Saalman, Chalmers bibliotek, Göteborg

Projektpresentation för den nationella konferensen "Mötesplats inför framtiden"

Sammanfattning

Integration av utbildning i informationskompetens - en röd tråd genom Chalmers utbildningar

Projektets syfte är att integrera utbildning i informationskompetens löpande, som en röd tråd genom Chalmers utbildningar. Meningen är att de studerande tidigt ska upptäcka styrkan i att själva kunna söka information för att underlätta problemlösning och berika studierna inom utbildningarnas kurser och projekt. Avsikten med projektet är vidare att bidra till ett aktivt kunskapssökande och ett kreativt och utforskande arbetssätt hos Chalmers studerande. Dessa färdigheter har den studerande senare som yrkesverksam idag allt större behov av att behärska. Projektet utgår gemensamt från Chalmers Bibliotek. Projektet har av praktiska skäl två projektledare; en för utbildningsprogrammen på Chalmersområdet (Elisabeth Saalman, Utbildningsavdelningen, Chalmers Bibliotek), och en för utbildningsprogrammen på Lindholmenområdet (Annelie Janred, Lindholmenbiblioteket).

Kommentarer

Projektet har pågått sedan hösten 2001 och har mottagits väl. Kurserna har varit integrerade i första terminens studier och kontakt med studenter/lärare under termin två. Det är nödvändigt att utbildning för informationskompetens hanteras som varje annan del i en utbildning, det vill säga verksamheten inom informationskompetens behöver tilldelas ekonomiska resurser, ge poäng etc. i enlighet med reglerna för övriga kurser i en utbildning.

Kurserna på Chalmers-området är delvis redan poänggivande. Chalmers ledning stödjer att kurserna i informationskompetens ska vara poänggivande. Samtliga utbildningsprogram på Chalmers har fått i uppdrag att ge svar på vilken omfattning på utbildning i informationskompetens, uttryckt i poäng, som programmen önskar. De har också fått i uppdrag att tänka igenom hur utbildningen i informationskompetens kan integreras som en röd tråd under hela studietiden.

Lindholmenområdets kurser ger ännu inte poäng, men målsättningen är poänggivande kurser även här.

Integration av utbildning i informationskompetens- en röd tråd genom Chalmers utbildningar

Integration av utbildning i informationskompetens- en röd tråd genom Chalmers utbildningar
Projektet ingår i ett större Chalmersövergripande projekt, nämligen *C-selt*. C-selt betyder Chalmers strategic effort for learning and teaching. Projektet sträcker sig över åren 2001 – 2005. Projektets avsikt är att utveckla kompetensen inom grundutbildningsområdet för att Chalmers ska kunna erbjuda en ny och förbättrad grundutbildning.

Projektbeskrivning

Bakgrundsbeskrivning och analys av de pedagogiska problemställningarna

Rollen för universitetsbiblioteken är i ständig förändring. Biblioteken får en allt tydligare pedagogisk uppgift inom universitetsutbildningen, och på många håll utvidgas och omarbetas biblioteken i riktning mot "learning resources centras" med funktionella miljöer för lärande. Bibliotekets personal blir i sin tur mer och mer involverad i utbildning för att ge nödvändig informationskompetens till bibliotekens användare.

Det har skett en oerhört snabb utveckling inom det informationsteknologiska området och därmed har möjligheterna och tillgängligheten för informationssökning också snabbt förändrats. Det är idag nödvändigt att ha en god informationskompetens, dvs att ha kunskap om hur man söker, värderar och utnyttjar information och litteratur för vetenskaplig kunskapsutveckling, problemlösning, beslutsfattande etc. Dessa förändringar i informationsmiljön med starkt ökande informationsflöden, tillkomst av nya sökhjälpmiddel, ökade satsningar på problembaserade inlärningsformer samt distansutbildning har skapat ett ökat behov av utbildning i informationssökning och informationsanvändning. Den snabba utvecklingen inom informations- och kommunikationsteknologin och framväxten av informationssamhället i sin helhet påverkar universitetsutbildning över hela världen. Såväl lärarnas som de studerandes roller och utbildningsvillkor har förändrats och kommer att förändras ytterligare framöver.

Den högre utbildningen går från undervisning till lärande. Inlärningsprocessen inom högre utbildning ses idag som ett mycket vitt begrepp som sträcker sig långt utanför en enskild kurs och även ett enskilt utbildningsprogram. I detta vidare perspektiv ser också universitetsbiblioteken över sina roller och undersöker hur de på bästa sätt ska kunna stödja sina kunder; studenter, forskarstuderande, lärare/forskare och externa kunder. De skandinaviska biblioteken har tidigt följt utvecklingen av digitala media och idag finns stora mängder nätbaserad kvalitetsinformation att ta del av som gjorts tillgänglig via biblioteken.

Studerande i högre utbildning behöver kunskap och skicklighet för att kunna utnyttja alla nya media. Förutom den grundläggande förmågan som behövs för att söka, bedöma och använda informationskällor och informationssystem behöver studenter i högre utbildning ha kunskap om hur man använder och producerar ny information i en elektronisk miljö.

I dagsläget behöver förmågan att söka information förbättras bland såväl lärare som studenter. Det är därför av stor vikt att universitetsbibliotek agerar omgående och arbetar för att integrera utbildning i informationskompetens i universitetens utbildningsprogram på ett effektivt sätt. För att åstadkomma detta krävs samarbete mellan lärar- och bibliotekspersonal, och ett stort mått av flexibilitet vid integreringen.

Att få fler studieaktiva och motiverade studenter är ett mått på högskolans framgång. Det är idag tydlig konkurrens mellan universiteten om de bästa studenterna, och kvaliteten på utbildningen måste därför vara hög och möta de nya villkoren i samhället. Det gäller att skapa intresse och status för utbildningen.

Projektet relateras till Chalmers strategiska satsning för att utveckla grundutbildningarna

Projektet passar väl in inom ramen för Chalmers strategiska satsning på grundutbildningen. Frågan om hur bibliotekets resurser på bästa sätt ska kunna integreras i Chalmers olika utbildningsprogram är av intresse för hela högskolan.

Projektets avsikt är att bidra till en förbättrad grundutbildning. Projektet har anknytning till två projektteman inom C-selt nämligen: "Integration of curriculum, learning experiences and educational planning" samt "Changing attitudes towards learning: teaching staff and students in partnership".

Projektet är naturligt relaterat till Chalmers uttalade prioritering av projekt som anknyter till att vi möter alltmer heterogena studerandegrupper. Detta faktum innebär att de studerande som kommer till Chalmers kan ha mycket olika förkunskaper och erfarenheter med sig. I Chalmers ambition att sätta studentens inlärning och studentens perspektiv i centrum utgör bibliotekets utbildning i informationskompetens ett viktigt redskap.

Syfte

Projektets syfte är att integrera utbildning i informationskompetens löpande, som en röd tråd genom Chalmers utbildningar. Avsikten är att de studerande tidigt ska upptäcka styrkan i att själva kunna söka information för att underlätta problemlösning och berika studierna inom utbildningarnas kurser och projekt. Informationskompetens är nödvändig för att kunna utnyttja moderna sökhjälpmedel på ett effektivt sätt.

Avsikten med projektet är vidare att bidra till ett aktivt kunskapssökande och ett kreativt och utforskande arbetssätt hos Chalmers studerande.

Dessa färdigheter har den studerande senare som yrkesverksam idag allt större behov av att behärska.

Metod, genomförande, resultatanalys och uppföljning/utvärdering

En mycket snabb utveckling har skett, och sker fortfarande, inom informationsteknologins område. Detta medför att nya sökhjälpmedel ständigt tillkommer och att tillgängligheten till information ökar från olika källor. Utbildningen i informationskompetens för de studerande kommer att ske i nära samarbete mellan biblioteket och sektionernas kursansvariga lärare. Integration av utbildning i informationskompetens sker som en röd tråd genom hela utbildningens längd. Informationskompetens utvecklas kontinuerligt under studietiden i syfte att kunna användas effektivt i samband med kurser, projekt, examensarbete och senare i yrkesliv och forskningsverksamhet.

Projektet kommer att utvärderas löpande under hela studietiden till civilingenjör (4,5 år) på Chalmers och under studietiden till högskoleingenjör (3 år) på Lindholmen.

En första delrapport i projektet presenterades i augusti 2002 vid en Chalmersintern konferens inom C-selt. En sammanfattande utvärdering och slutredovisning av projektet kommer att göras i samband med att de första kullarna civilingenjörer, inom projektet, utexamineras vid årsskiftet 2005/2006. Som en delrapport till slutrapporten kommer Lindholmenområdets projektdel att redovisas hösten 2004.